

Морамо учинити све, сваког дана, да се сећамо, да не заборавимо, рекли су данас у Медија центру представници Удружења потомака и поштовалаца жртава логора смрти НДХ и удружења „Јадовно 1941“, обележавајући 75 година стратишта на Велебиту и Пагу.

Уз пројекцију слика на којима се виде крстови којима су од пре неколико година обележена места ужаса и страдања, Душан Басташић подсетио је да је у њима побијено 40.000 људи, од тога 38.000 Срба.

„Та места на којима се догодило зло природа је обдарила лепотом, зеленилом, шумама и пропланцима... До њих, међутим, воде неки блатњави путеви, зарасла су и о њима сведоче само крстови које смо поставили“, казао је Басташић и напоменуо да оба удружења чине све да од заборава отргну тај део историје српског живота и страдања. У плану је и подизање капеле испред Шаранске јаме, коју ће пројектовати Предраг Ристић, додао је Басташић.

На скупу су говорили и потомак жртава Борис Беговић, као и песници Мирослав Максимовић и Матија Бећковић.

„Ми мислимо да знамо доста о геноциду који је извршен над Србима, Јеврејима и Ромима. У том знању има и много полузнања и онога што није схватање суштине и значаја тога што се догодило. А има, право говорећи, чак и незнања“, рекао је Максимовић.

„Поред таквог знања, нема ни увида и приступа целовитости тог проблема, па се догађа да Горанова 'Јама' престане да буде предмет школске наставе“, напоменуо је Мирослав Максимовић. Говорећи о утисцима са недавног пута у Лику и обиласка 33 стратишта, уверио се, каже, гледајући тај рајски пејзаж суочен са људским злом, које се у њему одвијало, да такве ствари тешко може описати историја.

„То може да учини, како треба, једино уметност. Само уметност може да онествари ту реалност зла“, рекао је Максимовић.

„Највећа је јама зинула у нама, она највише заприма“, казао је Матија Бећковић откривши да га је пут у Лику водио и поред оних њива где су страдали његови најмилији, заједно са великом „безгробном војском“:

„Та наша света географија, наша јамографија, остала је до данас непозната и нама самима. У почетку ме занимало само пророчанство језика, како су се те јаме звале пре него што се у њима десило то што се десило. Рецимо, име Јадовно не би тако накнадно било пронађено као што се унапред звало и чекало да се тамо догоди оно што се догодило. И као и те хиљаде невиних људи пострадалих на правди бога који нису веровали да се може десити то што ће се десити, тако ми не верујемо да се десило и пошто се десило. И то је нешто вероватно незапамћено у европској историји. Народ који је неколико пута био предвиђен за истребљење, за кога је била прописана квота сто за једнога, који је убијан без списка и по списку, он је у наше време прозван и геноцидним. Они који то говоре би били у праву ако би се то односило на геноцид који смо ми починили према својим покојнима. Дучић је написао 'Радосне победе хероји нам даду, али страшну правду извојују мртви', али наши мртви ту правду нису изборили“, закључио је Бећковић.

(Спутњик)